

Pilgrimsfalk

En stor falk som oftast häckar i branta klippväggar, i norra Sverige dessutom på våta myrar. Miljögifter och förföljelse gjorde att stammen minskade till endast ett fåtal par i mitten av 1970-talet. Minskad giftbelastning, minskad förföljelse och utsättningar genom avel har gjort att populationen ökat, men antalet par är alltså litet och fortsatt expansion är att vänta. Huvudsakligen flyttfågel.

Ekologiska krav

Häcker i branta klippväggar, där boet läggs på en öppen, svåråtkomlig klipphylla. Många av de bebodda klippstupen gränsar till skogsmark. Markhäckningar förekommer relativt frekvent på stora, blöta myrar i Norrbottens län. Tidigare var häckningar i risbon, framför allt i fiskgjusebon, förhållandevis vanligt men förekommer numera sällan. De primära kraven på häckningsplatsen är ett ostört läge och god tillgång på byten, som framför allt utgörs av medelstora fåglar. Häckande par återvänder år efter år till samma häckningsplats och bra boplatser – så kallade falkberg – kan användas under mycket lång tid.

Utbredning och regionala skillnader

Pilgrimsfalken förekommer numera i de flesta landskap men har fortfarande sin tyngdpunkt i västra Götaland och Norrbotten.

Indikator på skyddsvärd skog

Saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Störning vid boplatser.

Behov av hänsyn – allmänt

I normalfallet är god miljöhänsyn tillräcklig. Hänsyn bör tas även till äldre, dokumenterade häckningsplatser även om de för tillfället inte är i bruk. Konflikter uppstår troligen inte mellan skogsbruk och myrhäckande falkar. Kännedom om häckningslokaler för pilgrimsfalk bör inte spridas till andra personer än berörda markägare och de som utför skogsbruksåtgärder.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Undvik avverkning eller andra skogliga åtgärder inom 300 m från häckningsplatser under perioden 15 mars–20 augusti.

- Lämna en skyddszon med träd mot häckningsplatsen (klippbranten), så att häckningsmiljön behålls oförändrad. Eventuell skog i själva rasbranten lämnas orörd.
- Vid häckning i risbon, avstå från avverkning inom 100 meter från boet.
- Anlägg inte skogsbilvägar nedanför eller ovanför klippbranter med häckningsplatser.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Bomma gärna skogsbilvägar i närheten av häckningsplatser under perioden 15 mars–20 augusti för att undvika onödiga störningar från klättrare, fågelskådare och andra.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande pilgrimsfalk är i normalfallet inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

I områden med mycket rörligt friluftsliv – särskilt klättrare – kan det finnas skäl att belägga området kring utsatta boplatser med tillträdesförbud. Ett fågelskyddsområde med lämpliga föreskrifter kan inrättas av länsstyrelsen.

Skogsvårdslagstiftningen

- Lämna skyddszoner med träd och buskar mot hänsynskrävande miljöer, som t.ex. berg- och rasbranter (SKSFS 7:17, 7:21).

Lästips

Artfakta för pilgrimsfalk, ArtDatabankens webbplats,

<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100054>

Naturvårdsverket 2011. Åtgärdsprogram för pilgrimsfalk 2011–2014.

Naturvårdsverket, rapport 6426.

Populationsstorlek: 360 par

Populationsutveckling:

1980–2012: ökning 3300 %

2001–2012: ökning 200 %

Rödlistestatus 2015: Nära hotad (NT)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Ja

